

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ อาคารศูนย์ปฏิบัติการ การบินไทย สุวรรณภูมิ
๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ อาคารศูนย์ปฏิบัติการ การบินไทย สุวรรณภูมิ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

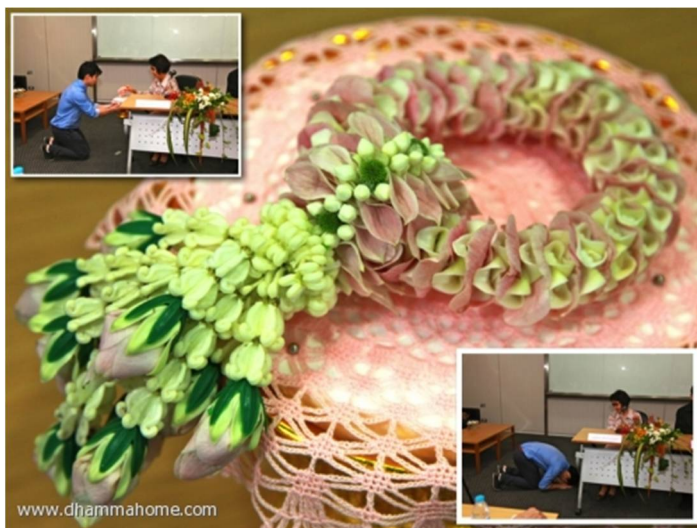
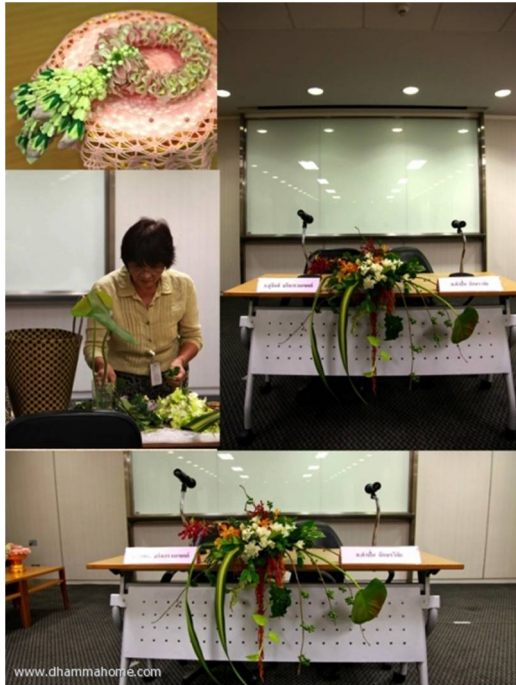
ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคุณคำปิ่น อักษรวิไลย วิทยากรของมูลนิธิฯ ได้รับเชิญจากคุณณภัทร เรืองจันทร์ฤทธิ์ เพื่อไปสนทนาธรรม ณ ห้องประชุมชั้น ๓ อาคารศูนย์ปฏิบัติการ การบินไทย สุวรรณภูมิ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๖ ระหว่างเวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

ในความเห็นของข้าพเจ้า การสนทนาธรรมครั้งนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับท่านที่สนใจในพระศาสนา ซึ่งในปัจจุบัน จากการสังเกตจะเห็นว่า ผู้ที่สนใจในพระศาสนาที่เป็นเยาวชนคนหนุ่มสาว มีมากขึ้นกว่าในอดีตมาก แต่

หนทางศึกษาเพื่อความเข้าใจในคำสอนที่ถูกต้อง ตรงตามที่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และทรงแสดง เป็นสิ่งที่บุคคลต้องฟังและพิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบอย่างยิ่งว่า เป็นพระธรรมคำสอน เพื่อให้ความเข้าใจความจริงของสิ่งที่มีจริงๆ ที่กำลังปรากฏ ในขณะนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริง เป็นสิ่งที่มีจริงๆ ที่ควรรู้ยิ่งทุกกาลสมัย และเป็นสิ่งที่ไม่มีใครสามารถรู้ได้เลย ถ้าไม่มีการตรัสรู้ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า และได้ทรงมีพระมหากรุณาแสดงไว้โดยละเอียดถึง ๔๕ พรรษา เพื่อให้บุคคลที่สะสมมา ได้มีโอกาสรู้ความจริงนี้ ด้วยการฟังและการศึกษาด้วยความละเอียด โดยความรอบคอบ และด้วยความนอบน้อมอย่างยิ่ง จึงจะเป็นผู้ที่ได้ประโยชน์จากพระธรรมจริงๆ

ในวันนั้น มีผู้สนใจเข้าร่วมฟัง ทั้งที่เป็นกัปตันเครื่องบิน พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน เจ้าหน้าที่ของบริษัทการบินไทย พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินของสายการบินอื่นๆ รวมถึงอดีตพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน (อดีตนางฟ้าการบินไทย) หลายท่านที่ติดตามฟังการบรรยายธรรมของท่านอาจารย์มานานแล้ว ได้รับเชิญเข้าร่วมฟังด้วย อย่างที่ข้าพเจ้าเรียนให้ทราบแล้ว คำถามจากการสนทนาธรรมในครั้งนี้ เป็นประโยชน์และน่าสนใจ สำหรับท่านที่สนใจที่จะศึกษาพระศาสนาอย่างยิ่ง จึงขอนำความการสนทนาบางตอนในวันนั้นมาฝากให้ทุกๆ ท่านได้พิจารณาครับ

คุณณภัทร :

มีเพื่อนๆ ที่มาฟังวันนี้ ฝากคำถามมาที่ผม คำถามนะครับ ท่านอาจารย์ ผมเป็นคนหนึ่งที่ปฏิบัติธรรม โดยการเข้าคอร์ส ตามสถานที่ต่างๆ แล้วแต่เวลาจะกำหนด ห้าวัน บ้าง เจ็ดวันบ้าง เก้าวันบ้าง อยากจะรบกวนถามท่านอาจารย์ตามนี้ครับ ข้อที่ ๑ การปฏิบัติธรรม โดยการนั่งสมาธิ เดินจงกรม ตามสถานที่ต่างๆ นั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้อง และสมควรทำต่อไปหรือไม่ครับ?

ท่านอาจารย์ :

ต้องทราบว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมะให้เข้าใจ หรือว่า ให้ทำ? ต้องคิดค่ะ ต้องไตร่ตรอง และ รู้ว่า "ทำ" ทำอะไร? ถ้าไม่เข้าใจ "ทำอะไร" ค่ะ? เพราะว่า ส่วนใหญ่ ยังไม่ได้เข้าใจอะไรเลย แล้วก็ไป "ทำ" นั่ง" แล้วก็ "ทำเดิน" โดยที่ไม่เข้าใจ จะมีประโยชน์อะไร?

คุณณภัทร :

ก็อย่างบางคน ที่เขาบอกว่า เวลาเดิน เขาก็รู้ว่า เขาเดิน กำลังเดิน อย่างนี้ครับ ท่านอาจารย์

ท่านอาจารย์ :

แล้วอะไร? เป็นสิ่งที่มีจริง ขณะที่เดิน ที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งไม่ใช่ตัวตน ซึ่งเป็นอนัตตา ก็ไม่มีความเข้าใจอะไรเลย ทั้งสิ้น แล้ว (ธรรมชาติ) ก็เป็นเรื่อง "ละ" ไม่ใช่เรื่อง "หวัง" หรือเรื่อง "ต้องการ" ถ้าเราศึกษาอย่างอื่น เราจะรู้ว่า เป็นไปเพราะ "เราต้องการสิ่งนั้น" อยากได้ลาภบ้าง ยศบ้าง สรรเสริญบ้าง ทรัพย์สมบัติบ้าง อะไรต่างๆ แต่สำหรับพระธรรม ตรงกันข้าม เพราะว่า มีลาภ ก็เสื่อม ลาภ มียศ ก็เสื่อมยศ มีทรัพย์สินเงินทองก็หมดไปได้ วันหนึ่งวันใด โดยอนัตตา คือ ไม่มีใครสามารถที่จะรู้ได้เลย และ สิ่งต่างๆ เหล่านั้นเป็นที่พึ่งจริงๆ ยามทุกข์หรือเปล่า? ถ้ามีทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์กาย ทุกข์ใจ นี่ จะมีเงินทอง สักเท่าไร? จะมีลาภ มียศ มีสรรเสริญ สักเท่าไร? สิ่งนั้น จะช่วยได้หรือเปล่า?

...แต่ว่า พระธรรมที่ทรงแสดง สามารถทำให้เรา มีความเห็นถูก มีความเข้าใจถูก จากการเกิดมา แล้วไม่รู้ อะไรเลย เป็นความ ค่อยๆ เข้าใจความจริง เพิ่มขึ้น เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม จะถูกชักชวน หรือ อยากรู้ตาม เพื่ออะไร? สำหรับพระพุทธศาสนา "เพื่อ เข้าใจถูก เพื่อเห็นถูก ตามความเป็นจริง" ของสิ่งที่เป็น อย่างนั้นจริงๆ...

...เพราะฉะนั้น เป็นเรื่อง "ละความไม่รู้" ซึ่ง "ความไม่รู้" จะละไปได้ ก็ต่อเมื่อ มี "ความรู้ ความเข้าใจ" เพิ่มขึ้น ถ้าเราไม่รู้ เราก็ไปพอใจ ติดข้อง ในสิ่งที่ปรากฏเพียงชั่วคราว แล้วก็หมดไป เมื่อไหร่ก็ไม่รู้ อย่างขณะนี้ ก็ยังมีชีวิตอยู่ ได้ยิน ได้ฟัง แต่ใครจะรู้ว่า จะจากโลกนี้ไป เมื่อไหร่ได้เลย ทั้งสิ้น แล้วอะไรที่เป็นของเราจริงๆ แม้แต่รูปร่างกาย เดี่ยวนี้ ซึ่งเราทะนุถนอมมาก ตั้งแต่เข้ามา ก็ไม่ใช่ของเรา ไม่ได้ติดตามไปได้เลย ไม่มีอะไรไปไม่ได้เลย แต่ "ความเข้าใจ" จะติดตามไป ตามสมควร แก่ความเข้าใจนั้นๆ...

...เพราะฉะนั้น ความประเสริฐ ที่ได้รับจากพระธรรม คือ ได้เข้าใจความจริง ซึ่งไม่มีใครสามารถที่จะเอาออกไปจากใจได้ เมื่อเข้าใจแล้ว ที่เก็บ ที่ปลอดภัยที่สุด ของทั้ง กุศลและอกุศล ก็คือว่า อยู่ในจิต ทั่วๆ ที่ "จิต" เป็น "นามธรรม" ไม่มีรูปร่าง ไม่มีที่เก็บ ไม่ใช่ตู้নিরภัย แต่ว่าเก็บทุกอย่าง ไม่ว่าจะ เป็นกุศล หรืออกุศล สะสมมา ทำให้แต่ละหนึ่ง ต่างกัน ไม่ซ้ำกันเลย...

...ถ้าจะศึกษาเรื่องจิตต่อไป จะทราบได้เลยว่า จิต "หนึ่ง
ขณะ" เกิดขึ้นขณะเดียว จะมีสองขณะ เกิดพร้อมกันทันที
ไม่ได้ จิตหนึ่งขณะ เกิดขึ้น เพราะปัจจัย เมื่อจิตนั้นดับ
หมดสิ้นไป จึงเป็นปัจจัย ให้จิตขณะต่อไป เกิดสืบต่อไปได้
เพราะฉะนั้น "ชีวิต" ของแต่ละคน ก็คือ แต่ละหนึ่งขณะ
จิต เท่านั้นเอง ที่เรียกว่า ยังมีชีวิตอยู่ ยังเป็นอยู่ ก็
เพราะว่า ยังมีจิตเกิด แล้วก็ดับไป ทีละหนึ่งขณะ สืบต่อกัน...

...ถ้าไม่มีความเข้าใจอย่างนี้ เราทำอะไร ด้วยความไม่เข้าใจ แน่จน คือ ไม่รู้ว่า ไปทำอะไร? และปฏิบัติอะไร? แล้ว รู้อะไร? ซึ่งจะเป็นปัญญาระดับนั้นไม่ได้เลย ถ้าไม่ได้ "ฟัง" ให้เข้าใจก่อน ซึ่งใช้คำว่า ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ จะ "ข้าม" ปริยัติ ไป ปฏิบัติ ก็คือว่า ไม่เห็นค่า ของแต่ละ "คำ" ที่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัส และทรงแสดง เพื่อพุทธบริษัทจะได้พิจารณา ไตร่ตรอง...

...เพราะว่า กิเลส ทุกคนคงรู้จัก "จิต" เป็นสภาพรู้ อย่างเดียว "เสียง" กำลังปรากฏ จิต รู้ เสียง ไม่ได้จำ ไม่ได้ชอบ ไม่ได้ชัง ในเสียงเลย จิต เป็นใหญ่เป็นประธานในการรู้ ส่วนความรู้สึก ชอบ ไม่ชอบ สุข ทุกข์ อะไรต่างๆ เป็น "เจตสิก" ซึ่งเกิดกับจิต เมื่อจิตเกิดขึ้น เป็นสภาพรู้ ก็ต้องมีสิ่งที่ "ถูกรู้" ก็เป็นของธรรมดา ชั่วคราว แล้วก็หมดไป ถ้าไม่มีความเข้าใจอย่างนี้ เราไปทำอะไร? ไปปฏิบัติอะไร? เพื่อรู้อะไร? ก็ไม่สามารถที่จะเข้าใจ เพราะเหตุว่าไม่มีการฟังก่อน ให้เข้าใจ...

คุณณภัทร :

เพราะฉะนั้น ก็ต้องเริ่มด้วยความเข้าใจ จากการศึกษา มากกว่าที่จะไปเริ่มต้นด้วยการปฏิบัติ โดยที่ว่า ไม่ได้รู้อะไรเลย ใช่ไหมครับท่านอาจารย์

ท่านอาจารย์ :

คะ มีความรู้ สามชั้น ชั้นที่หนึ่ง คือ การรอบรู้ ในพระพุทฺธพจน์ แต่ละคำ อย่างคำว่า "ธรรมะ" ธรรมะ คืออะไร? บางคนก็บอกว่า เป็นคำสอน ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถ้าจะเข้าใจต่อไปอีก สอนอะไร? เห็นไหม? เราจะหยุดอยู่เพียงแค่นี้ เป็นคำสอน แล้ว สอนอะไร? เพราะฉะนั้น ก็ไม่ใช่ "ปัญญา" แต่ถ้าเป็น "ปัญญา" จริงๆ ต้องละเอียด ต้องซักไซ้ จนถึงที่สุด จะมีคำตอบ ที่ชัดเจน ซึ่งเปลี่ยนไม่ได้ เพราะจากการ "ตรัสรู้"

สอนอะไร? สอนสิ่งที่มีจริง ซึ่งภาษาบาลี ใช้คำว่า "ธรรมะ" เพราะฉะนั้น ก็สอนเรื่องทุกอย่าง จนกระทั่ง มีความเข้าใจที่มั่นคงว่า ขณะเมื่อขณะนี้ หหมดแล้ว ไม่กลับมาอีกเลย ขณะต่อไป ก็ยังไม่มาถึง เพราะฉะนั้น ถ้าจะเข้าใจ สิ่งที่มีจริงก็คือ ในขณะที่สิ่งนั้นกำลังปรากฏ ถูกต้องไหม? นี่คือ สิ่งที่จะต้องรู้ว่า ถ้าไม่มีความเข้าใจอย่างนี้ ปฏิบัติไม่มีคะ ใครจะไปบอกว่าปฏิบัติ แต่ไม่ใช่!! เพราะเหตุว่า ต้องเป็น "ปัญญา" อีกระดับหนึ่ง

...เหมือนความรู้ ต้องตามลำดับว่า ปรัชญา ปฏิบัติ ปฏิเวธ ถ้าไม่มีความเข้าใจ แล้วจะทำอะไร? แต่เมื่อมีความรู้แล้ว "ปัญญานั้นแหละทำหน้าที่ของปัญญา" เพราะว่า ปัญญาค่อยๆ เจริญขึ้น ค่อยๆ เข้าใจขึ้น จนกระทั่งรู้ว่า สิ่งที่กำลังปรากฏขณะนี้ เข้าใจได้แล้ว เพราะ "ฟังเข้าใจ" ฟังเข้าใจจนกระทั่งรู้ว่า เดียวนี้เหมือนกับที่ได้ฟังมาเลย คือ เป็นสิ่งที่มีจริง เกิดขึ้นและดับไป นั่นคือ ปรัชญา ปฏิบัติ ปฏิเวธ ตามลำดับ ไม่มีใครสักคนในครั้งพุทธกาล ที่ปฏิบัติ โดยไม่มีปรัชญา เพราะฉะนั้น จะถึงปฏิเวธไม่ได้ ปัญญาขั้นไหน? จากขั้นสูง ลงมาข้างล่าง ขั้นต่ำ หรือว่า จากขั้นต้น ค่อยๆ เพิ่มขึ้น จนขั้นที่ รู้ความจริงได้...

คุณณภัทร :

ครับ ก็แสดงว่า ต้องมีความเห็นถูก มีความเข้าใจถูกในสภาพธรรมก่อนนะครับ อีกคำถามนะครับ ถามว่าการศึกษาวรรณะที่ถูกต้อง ควรจะเริ่มศึกษาอย่างไร? วิธีไหน? ที่จะทำให้เป็นการศึกษาที่ถูกต้องตามหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าครับ

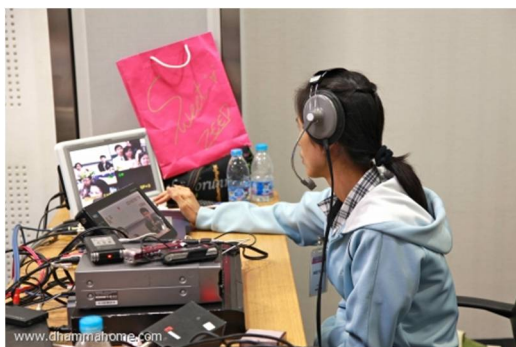

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ถ้าพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ แล้วไม่ทรงแสดงพระธรรมเลย มีใครจะรู้บ้าง? ก็ชัดเจนอยู่แล้ว อาศัยการฟังพระธรรม ในครั้งพุทธกาล แต่เมื่อทรงดับขันธปรินิพพานแล้ว ก็มีการสืบทอดกันมา โดยการท่องจำ จนกระทั่ง จารึกเป็นตัวอักษร แต่ทราบไหม? ว่า ขณะที่กำลังอ่าน ก็คือ คิดถึงเสียง อ่านโดยไม่คิดถึงเสียงได้ไหม? ลองดู มีข้อความว่า "พระวิหารเชตวัน" เป็น

ตัวหนังสือ แต่ถ้าไม่มี พระวิหารเชตวัน ในการจำ
ตัวหนังสือ ที่ออกมาเป็นเสียง ก็จะไม่รู้ว่า หมายความว่า
อะไร?

เพราะฉะนั้น ทุกครั้งที่เห็นอะไร แล้วอ่าน ให้ทราบว่า "จำ
เสียง" แล้วก็เข้าใจ ความหมายของเสียง ไม่ใช่เพียงแค่
เห็นตัวหนังสือ แต่ มีเสียงของตัวหนังสือ ว่าคำนี้ อ่านว่า
อะไร? แม้แต่ความคิด เราคิดเป็นคำก็มี คิดที่ไม่ใช่คำก็มี
แต่ไม่รู้ อย่างขณะนี้ มีสิ่งที่กำลังปรากฏทางตา ไม่ต้องคิด
เป็นคำ แต่คิดถึงรูปร่างสีนวล ก็รู้ว่า สิ่งนั้น คือ
อะไร? ถูกต้องไหม? แต่ว่า เวลาที่มีตัวหนังสือ มีเสียง เรา
ก็รู้ว่า คำนั้น หมายความว่าอะไร? ไม่ใช่แต่เพียง เห็น
เฉยๆ

...แต่เวลานี้ ถ้าจะพูดไป กำลังอ่านหรือเปล่าคะ? ทางตา
ที่กำลังเห็น อ่านเงิบๆ ไม่มีเสียง แต่จำได้ ว่าสิ่งที่เห็น
เป็นอะไร? ไม่ใช่เพียงแค่ผ่านไป แล้วก็ไม่สนใจในรูปร่าง

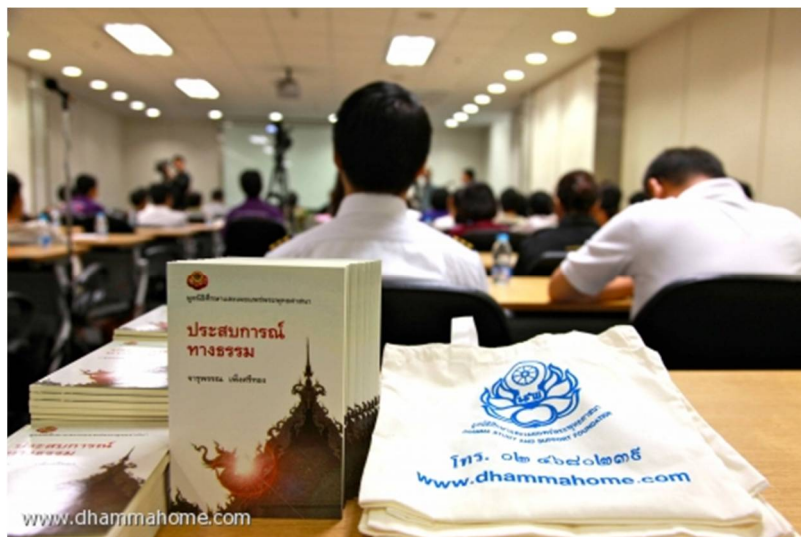
ในนิมิต ในอะไรเลย ถ้าเป็นอย่างนั้น จะไม่รู้เลยว่าอะไร? เคยมีอะไรอยู่ข้างหน้า แล้วมองไม่เห็นบ้างไหม? หาใหญ่เลย ทั้งๆ ที่สิ่งนั้น ก็อยู่ตรงหน้า ก็น่าจะรู้ น่าจะเห็น แต่พอไม่นึกถึงรูปร่าง เหมือนไม่เห็นเลย ว่าอะไร?

นี่ก็แสดงให้เห็นว่า สภาพธรรมะ แม้มีจริง แต่ก็ละเอียดมาก ที่เราจะต้องรู้ ความต่างของสิ่งที่มีจริงๆ นี้ ละเอียด เช่น มีสิ่งที่ปรากฏทางตาจริง เพียงปรากฏให้เห็น ตอนหนึ่ง แต่ว่า เพียงปรากฏให้เห็น ชั่วๆ กันบ่อย จนกระทั่งปรากฏเป็นรูปร่างสัณฐานต่างๆ ถ้าเพียงหนึ่ง ไม่มีรูปร่าง สัณฐานเลย แต่พอชั่วๆ กัน ก็ปรากฏ เป็นรูปร่างสัณฐาน ให้จำได้ ว่าเป็นอะไร เพราะฉะนั้น ธรรมะ ละเอียด แล้วก็ สามารถที่จะเข้าใจ ในความเป็นอนัตตา แล้วก็เห็นความจริงว่า ต้องมีการศึกษาให้เข้าใจ เพื่อละความไม่รู้ แล้วจึงจะ "รู้ความจริง ตรงตามที่ได้ฟัง อีกชั้นหนึ่ง" ซึ่งใช้คำว่า "ปฏิบัติ" และคนไทย ใช้คำว่า "ปฏิบัติ"...

...คำว่า สำนัก หมายถึง ที่อยู่ สำนักพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ว่าพระองค์จะประทับที่ไหน ถ้าประทับที่พระเชตวัน พระเชตวัน ก็เป็นสำนักที่พระองค์ประทับ ถ้าพระองค์ประทับที่พระวิหารเวฬุวัน พระวิหารเวฬุวัน ก็เป็นสำนักที่พระองค์ประทับ สำนัก หมายความว่า ที่อยู่ สำนักของเดียรฉาย สำนักของใครต่อใคร มีเยอะแยะมาก ในครั้งนั้น ผู้ที่เป็นครูบาอาจารย์ แต่ว่า ในครั้งนั้น ไม่มีสำนักปฏิบัติ เพราะเหตุว่าเป็นชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะทำอาหารในครัว ก็มีผู้บรรลุ จะชื่อว่า สำนักอะไร?...

...เพราะฉะนั้น ไม่ใช่เป็นการที่ เราคิดว่า จะปฏิบัติ ที่สำนัก พอออกมา ก็ไม่ปฏิบัติ ไม่รู้ว่า ปฏิบัติ คือ อะไร? ถ้าเป็นปัญญา ที่เห็นความเห็นถูก ความเข้าใจถูก ในสิ่งที่มีจริง "ตรงไหนก็มีจริง" เพราะฉะนั้น ถ้าเข้าใจจริงๆ ตรงนั้น ก็เข้าใจได้ ไม่ว่าจะขึ้นฟ้า เราไม่ฟังในห้องนี้ ได้ไหม? ได้...เรากำลังเดินทาง อยู่บนเครื่องบินหรือว่าที่รถไฟ หรือตามท้องถนน หรือว่าสวนสาธารณะ หรือที่บ้านมิตรสหาย "ฟัง" ได้ไหม? ก็ได้

การปฏิบัติ คือ การที่สามารถ "เข้าใจ ลักษณะ" ของสิ่งที่กำลังปรากฏ จะเกิดที่ไหน? เมื่อไหร่? ก็ได้ เมื่อมีความเข้าใจ พอที่จะรู้ความจริง ในขณะนั้น จึงรู้ได้...

...ด้วยเหตุนี้ การศึกษา ก็คือ การอบรม ความเห็นถูก ความเข้าใจถูก ค่อยๆ ละ ความไม่รู้ แล้วต้องไม่หวัง ด้วย เพราะเหตุว่า ขณะใด ที่หวัง ขณะนั้น "เป็นเรา" เป็นเครื่องกั้นตันที่ เราได้ยิน ได้ฟังคำว่า ทุกอย่างเป็นธรรมะ แต่จริงหรือยัง? หรือว่า ได้ฟังมา ว่าทุกอย่างเป็นธรรมะ แต่เดี๋ยวนี้ ไม่ใช่ แต่ละหนึ่งธรรมะ เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่รวมกัน แล้วก็เข้าใจว่า เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่เป็นตัวตน เป็นโต๊ะ เป็นเก้าอี้ เป็นคน เป็นหนังสือ เป็นอะไรต่างๆ...

...นี่ก็แสดงให้เห็นว่า แต่ละคำ ที่ได้ยินแล้ว ได้ฟังแล้ว ถ้าเข้าใจแล้ว ต้องตรง ทุกอย่าง เป็นธรรมะ "เห็น" ขณะนี้ เป็นสิ่งหนึ่ง ซึ่งปรากฏให้เห็นได้ ว่ามีจริงๆ "เป็นธรรมะ" อย่างหนึ่ง ไม่ได้เข้าใจอย่างนี้ ทุกครั้งที่เห็น แล้วคิดทันที จำทันที เป็นสิ่งนั้น สิ่งนี้ ทันที เพราะการเกิดดับสืบต่อของจิต เร็วสุดที่จะประมาณได้ เหมือนนายมายากล วงให้เห็นว่า เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เที่ยง ไม่ได้ดับไปเลย...

...เพราะฉะนั้น อยู่ในโลกของความไม่รู้ นานมาแล้ว แล้วก็จะนานต่อไปอีก ถ้าไม่มีการฟัง ที่จะทำให้ ค่อยๆ เข้าใจความจริงขึ้น เลิกคิด เรื่อง ปฏิบัติ ถ้าไม่มีความเข้าใจธรรมะ แล้วก็ เลิกคิดว่า "เราจะปฏิบัติ" เพราะ ไม่ใช่ความเห็นที่ถูกต้อง เพราะเหตุว่า ความเห็นที่ถูกต้อง ต้อง "ไม่ใช่เรา" แต่ "เป็นธรรมะ" "ปัญญา" เป็นธรรมะ "ความไม่รู้ ความไม่เข้าใจ" ก็มีจริงๆ เป็นธรรมะ "ความสงสัย" ก็เป็นธรรมะ ทุกอย่าง ที่มีจริง เป็นธรรมะ ทั้งหมด แต่ว่าเร็วมาก เพียงปรากฏ...แล้วก็...หมดไป...

ณ กาลครั้งหนึ่ง ของการไปสนทนาธรรมของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่ อาคารศูนย์ปฏิบัติการ การบินไทย สุวรรณภูมิ ได้ผ่านไปแล้ว ด้วยความซาบซึ้งใจประทับใจอย่างยิ่ง

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลทุกประการของ คุณณภัทร เรืองจันทร์ฤทธิ
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่านครับ

